

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЪАРАУ

Дайым планла салып, сёлешип турмай, шарт жумушлагга, мадарлагга кёчерге

Тюнене КъМР-ни Башчысы Юрий Коков республиканы бир-бир районларында блуп, алада социал объектлени халлары бла шагъырейленгенди.

Биринчиден, жол Урван району Псынабо элине эди. Мында Маданият юйде жангыртыу ишле бардырылып, ол элчилеге эшиклерин ачанды. Тапландыруу жумушла былтыр башлангандыла. Къурулуш «РФ-де жер теберге къоркъуулу районлада

экинчиси **Римма Шогенова** бизге айтханыча, мекам 1988 жылда ишленгенди, алай ол жараусуз халгга жетгени ючюн былтыр аны ишин тохтатырга тышгенди. «Сау болсунла къурулушчула, кечекюн демей кюрешгенди. Алгга мекамны башын жапханбыз, ызы бла уа тынгылы ремонт этилгенди. Маданият юйно кесини котельнясы да барды, спорт, тренажер залла да къуралгандыла», дегенди ол.

Маданият юйно директору

Юрий Коков битеу отоула да болганды. Спортзалгга киргенинде уа, анда жаш боксчула жарауларын бардыра тура эдиле. Ол спортчула бла ушакъ этип, ала бла суратха да тышгенди.

Мекамны экинчи этажында уа библиотека орналыпды. **Юрий Александрович** ары адамла жюрюгенлерин бла къалгъанларын, адабият ингирле къуаргга онглары къалай болганын сорганды. Концерт залны болуму бла да шагъырейленгенди. Мында уа къонакълагга Маданият юйно алгыннгы халыны эмда жангыртыу ишле къалай бардырылгъанларыны юсюнден слайдла кёргозгөнди.

Ызы бла делегация Майский шахаргга атланганды. Мында уа жангы сабий сад салынганды, аны аты «Умкады». Бу эки къатлы мекамда битеу шёндюю излемле сакълангандыла. Ол окъуучулагга эшиклерин 1 сентябрьде ачарыкъды. Къонакълагга уа былайда жыйылгъан сабийчикле «Сау келигиз!» деп тюбегенди. Ала къурулушчулагга ыразылыкларыны айтып, назмула да окъугандыла.

Юрий Коков аш-азыкъ хазырлагъан, тахта кёетле асыралгъан, медицина, башха блокада болганды. Ол къоркъуусулукну жоруклары къалай сакълангандыла да сорганды. Май району башчысы **Сергей Шагин** айт-

ханыча, юйде видео бла къуаргга система салынганды.

Май району администрациясыны Билим беруу управлениясыны башчысы **Наталья Рудак** бизге билдиргенича, энди шахарда сабий садха очередь кетериледи. «Майскийде озгъан ёмюрден бери да жукъ да ишленмегенди, бу садиг а жангыды. Ары 80 сабий жюрюрюкдю, ала тёрт къауумгга юлешиниркидиле. Мында сакъат, саулулклары осал сабийчиклеге энчи мадарла къуралгандыла. Ала мекамгга чырмаусуз кирирча пандус салынганды, къолбет жуугъан, жукълагъан жерлери да энчидиле. Насыпха, бююнлюкде саусуз сабийчиклирибиз жокъдула, алай биз аланы окъутургга хазырбыз», дегенди ол.

Юрий Александрович къуру-

лушчулагга терк эм тынгылы ишленгенлери ючюн ыразылыкны айтханды, жангы окъуу жыл башлангынчы мекамны тийресин жашиллендирирге кереклисин да эсгертгенди. «Былай жумушла игидиле, болсада тохтап къалыргга жарарыкъ туюлюдю. Планла салып, сёлешип турмай, шарт ишге, мадарлагга кёчерге керекди», дегенди ол.

КъМР-ни Башчысын инспекция жолоучулугунда Правительствоону таматасыны орунбасары - билим беруу, илму эм жаш тёлую ишлери жаны бла министр **Нина Емузова**, къурулуш эм ЖКХ министр **Анзор Тутуков**, культура министр **Мухадин Кумахов** эм башхала ашыргандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

жашау журтланы, башха объектлени тутхучулукларын жалчытыу» деген федерал программаны чеклеринде бардырылганды. Битеу бу жумушлагга 44, 8 миллион сом къоратылганды, ол санда федерал бюджетден 37,6 миллион бёлюннгенди, къалгъанын республика къошханды.

Урван району башчысыны

Амина Индроква билдиргенича, мында миллет тепсеулени кружогу къуралганды, алтын халы бла тигерге да юйретирикдиле. «Бек иги уа - залыбызды. Анда 300 адамгга жер барды. Биз, концертле къуаргандан сора да, элде жашагъанлагга кино да кёргозталлыкъбыз. Анда шёндюю оборудование салынганды», дегенди ол.

Жыйылыу

Бизнесни бла къыралны бирге ишлеулерины къыйматын кётюрюрча

Бу кюнледе Пятигорск шахарда Промышленниклени бла предпринимательлени россейли союзуна (РСПП-ни) бёлюмлерини Координация советини къурау жыйылыуу болганды. Ол РФ-ни Президентини СКФО-да толу

эркинликле келечиси **Сергей Меликов**ну бла биригиуну президенти **Александр Шохинни** башчылыклары бла бардырылганды.

Анга РФ-ни Шимал Кавказны ишлери жаны бла министерствосуну

келечилери, СКФО-ну регионларыны толтуруучу власть органларыны башчылары эмда Промышленниклени бла предпринимательлени россейли союзуна регион бёлюмлерини таматарлары къатышхандыла. Къабарты-Малкъардан а ары республиканы Правительствоосуну Председатели **Мусукланы Алий** барганды.

Жыйылыуда Шимал-Кавказ федерал округну социал-экономика жаны бла айнытыуу онглары сюзюлгенди, СКФО-ну субъектле-

ринде да бёлюмлени Координация советини къурауу амалларына къаралганды. Анда сёлеше, **Сергей Меликов** бу кезиулю тюбешиу Россейни Президенти Владимир Путин салгъан борчланы толтуруу муратда бардырылганын айырып айтханды. Полпред оюм этгенден, коллегиялы орган бирге ишлеуну предпринимательликке тап онгла берген тынгылы системасын къуарялса, аны къыйматыгга санаргга боллукъду.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Бизнесни бла кыралны бирге ишлеулери кыйматын кетюрюрча

Ахыры. Аллы 1-чи бетеди.

-Ол бизнесни бла кыралны араларында байламлык-лага тыйгычла салган сылтаулары кетирге, ол санда регионлары экономика эмда социал айнулары жаны бла борчланы тамаулауу амалларын табарга, предпринимательликке келлендирик, кыралны бла энчи иелени араларында халланы айнытыркы мадарла жарашдыргы эмда синдирирге себеплик этерге, бизнес бла кюрешгенлени за-

конлу эркинликлерин бла сейирлерин кырууларга, конкуренция тюз ниетли болурун жалчытырга, ол жаны бла бетсизлик этгенлени уа жларын кесерге тийишлиди, деп англатханды полпред.

Александр Шохин а СКФО-да бөлүмлени Координация советин курау полпредни аппаратыны, Шимал Кавказы ишлери жаны бла министерствону, регион предпринимательлерини араларында да бирге ишлеуно кючлендире барырга уллу себеплик этеригин белгилегенди.

-Бююнюлюкде, экономика кытылыкны заманында, битеу дуняда да Россейге салынган инвестицияланы бир жылга 4-процентлик өлчөмде саклауу магынасы бек уллууду. Аны себепли кыралда инвестициялага онг бериу, бизнесменлеге бла предпринимательлеге себеплик этиу амаллага энчи эс бурурга керекди. Сёз кюч структураланы жанларын-дан тинтиулени азайтуу, болмай кялса уа, андан ары кетюрмеуно юсюнден

барады, деп чертгенди Александр Шохин.

Тюбешиуно кезиуонде Промишленниклени бла предпринимательлени россейли союзуно СКФО-да бөлүмлени Координация советини Болуму, аны энчи кырууу кыбыл керюлгенди. Председателени уа РСПП-ни правленини члени, «Арнест» ОАО-ну директорларын советини таматасы Владимир Гурьянов аны билдиргенди. Ол иш андан ары кялай кыруаллыгыны юсюнден билдиргенди. Совет

округда предпринимательлени биркидириу, анга киргенлени властыны федерал эмда регион органларында эксперт-консультация структураларына кыатышууларын жалчытыу, предпринимательлики даражасын кетюрюу, РСПП-ни ара аппараты бла байламлыклары хайырлы этиу бла кюреширкиди, деп белгилегенди.

РФ-ни Президентини СКФО-да тулу эркинлик келечисини пресс-службасы.

Тергеуле

Быйыл кюз артында Жер тубюнде байлыклары хайырлануу жаны бла кырал агентство (Роснедра) Тырнауузда вольфрам-молибден чыкканы жерни хайырлануу берир умутта тендер бардырылды. Аны бла анда нелай бир магыдан болганы толусунлай тергелени белгилерге эмда комбинатны жангыртууга хазырланган кезиуно да бошолганга санарга тийишлиди.

Тырнауузда вольфрам-молибден комбинатха инвестор изленеди

Тергеулени "Ростех" корпорацияны санына кирген, тюрсюно металлургия бөлүмде проектлени жарашдыруу жаны бла алчы институтладан бири "Гипроцветмет" бардырылды. Алимлени оюмларына кере, ол жерде энтта да бир неча жюз миллион тонна сырьё барды. Бу ишни тамаулауга республиканы бюджетинден 60 миллион сом жиберилгенди. Энди уа комбинатны ишин бардырырга хазыр болган инвесторну табарга керекди.

- Роснедра вольфрам-молибден магыдан чыкканы жерни аукционга быйыл салырга умут этеди. Конкурс айрыулары ючюнчю кварталда бардырырга керекди, дейди Къабарты-Малкъарны Правительствосуну башчысы Мусуланы Алий.

Экспертлени оюмларына кере, комбинат жангыртылыгына уллу ишаны барды. Нек дегенде бизни кыралда вольфрамдан жарашдырылган продукцияга сурам уллудан уллу бола барады.

Комбинат кялай тюр болганы эмда жангыртууга айланган жолуну юсюнден, баям, роман окууна жазарга боллукду. Ол озган ёмюрно 40-чы жылларында ишлеп башлаганды. Токъсанынчы жыллага дери кыруулануу промышленностха керекли вольфрам бергенлей тур-

ганды. Алай андан заказла иги да азайганлай, комбинат хайыр келтирмей тебирегенди. 1998 жылда ол кырал иеликден чыгарылып, республикага бериледи. Жер жерли властыланы уа, ала не кыаты сүйселе да, алай уллу производствону ишин бардырырга кюллорундан келлик туююл эди. Бютюнда продукциясын сатар жер да болмай кялгандан сора. Ахырында аны оборудованысы металлломга кетгенди, цехлери уа тозурап, бююнюлюкде да алайы бла озган туристлени сейирсиндиргенлей турадыла.

2001 жылда комбинат банкротха саналады. Аны хайырындан кыруалган Тырнауузда шахарда уа адамланы саны иги да азаяды. Ол кезиулен башлап республиканы башчылары инвесторну табар умутта кюлдан келгенни аямагандыла. Алай не Россейден, не тыш кыралладан келген делегацияланы бири бла да келишим этерге онг болмады. Бир кезиуде шахарда тау-лыжа курорт кыруарга умут да бар эди, алай ол да кыагытта кялганды.

Алай былтыр болум тамыры бла тюрленеди; кыруулануу промышленностха вольфрам кепден кеп керек болуп барады, аны шендо чыгара турган жерледе уа сырьё жаланда төрт жылга жетерге

ушайды. Премьер-министр Дмитрий Медведев Шимал Кавказы айнытуу жаны бла правительстволу комиссияны кенгешинде Россейде кыаты темирленден жарашдырылган инструментлени рыногу 15 миллиард сом багысына тергелени эмда аны аслам кесегин тыш кыраллы компанияла алганларын белгилегенди. Сёз ючюн, алай инструментлени 85,5 проценти бизге тыш кыралладан келтириледи. Тырнауузда вольфрам-молибден магыдан чыкканы жер а Россейни керекли сырьё бла толусунлай жалчытыркыды.

"Ростех" бла РФ-ни Промишленност эм сатыу-алуу министрствосу болжалына салмай кыаты темирленден инструментлени жарашдыруу производствону проекттин кыруаргандыла. Къабарты-Малкъардан ары юч предприятие кирлики: вольфрам-молибден комбинат, жангыдан кыруаллык "Гидрометаллург" завод эмда "Теркалмаз".

Алай бла жангыртылган комбинат Къабарты-Малкъарда бир неча минг адамны ишчи жерле бла жалчытыркыды. Инвестиция проекттин толусунлай багысы уа 14,2 миллиард сом болады.

Елена БРЕЖИЦКАЯ.
«Российская газета».
12.05.2016 ж.

Ангышпау

Ююрлеригизге мамырлык, келишуулук, монглук тежейбиз

Къабарты-Малкъар Республиканы хурметли жамааты!

Хар адамга да ююр - жашуу баш ёзеге, сыймеклики, кертичилики бла бир бирге билеклик этиуно от жагысы болганлай кылады. Ма андан башланадыла адеп-кылык, дуняга кез кырам, адамны ардан жашуу белгилеген ниет сезимле да.

Хар ююр да келишуулук, тынч-ырахат жашаса, келир заманга кюркмай, базынуу кыраса, андан игиси жокъду. Аллайла не къадар кеп болсала, кыралыбыз, республикабыз да бютюн кючлю, кыруу бола барлыкыды. Кеп сабийли, ёксюзлени алып ёсдюрген ююрлеге

уа жорек халаллыклары, атана кыйынлары, тюзюмлюкери эмда кыагыруулыклары ючюн - энчи ыспас,махтау да!

Сизни Ююрно халкыла аралы кюно бла жюрегизини теренинден алгышлай, кийик саулук, насып тежейбиз. Жашауугуздан, ишигизден да кыуаныгыз! Ююрлеригизден жылыулук, монглук, тынчлык, ырахатлык, бир бирге хурмет этиу кетмесинле! Ююрлеригизде жарык сабий ауазла эшитилгенлей турсуна, таматаланы актыл сезлери уа хар башлаган ишигизни онгуна айландырышпа!

КъМР-ни Жамаат палатасыны членлери.

Хазырпаны

Эпизоотия кюркюусулук саклануу

КъМР-ни Ветеринария управленисыны таматасы Мухамед Шахмурзов, Ауар Сырты бла Хаймашага барып, ол тийреледе ветеринар пунктла кялай ишлегенлери бла шагърейленгенди, деп билдиреди ведомствону пресс-службасындан.

Инспекцияны чеклеринде районланы ветеринар службаларыны келечилери да кыатышып жыйылуу бардырылганды. Анда сюзюлген баш вопросладан бири жай кезиуде ведомствону бөлүмлени хазырлыкларын билдире эди. Ол санда прививкала, эпидемия ауруулага кыажау иш эмда жайлыкка бла байламлы соруулага да кыаралганды.

Къабарты-Малкъарда эпизоотия (ауруулары жайылуулары бла байламлы болум) кюркюусулук саклануу кыруулары тинтиуге аслам эс бурлукду. Малланы иелерине да пропускала берилдикле. Ол амалланы хайыры бла жайлыккага аурууган мал кыошуулук туююлду.

Бююнюлюкде оператив штаб ишлеп башлаганды. Ветеринар участка да жумшларын бардырырга хазырдыла. Алай бла хар ыйыкдан мал докторла сюрюноу халын тинтгенлей турлукдула.

Бизни корр.

ЖКХ

Көп фатарлы юйню жангыртыу - анда жашаганланы борчуду

Келишим керек туйюлдо

Россей Федерацияны Жашау журт кодексинде айтылганыча, тынгылы ремонт этиуге төлеу борчка саналады. Алгъа бу кодексде фатарланы иелери регион оператор бла келишим этерге керекдиле деп айтыла эди. Биринчи кватанця төлөнгөн эсе, ол келишим кюч алганга саналганды. Ахчаны берирге унамаганла уа эки жанындан да кьол салынган келишим болмаганын сылтауа тутуп тургандыла. Алай былтыр кодексге кийдирилген торлениулеге көре, энди регион операторну бла фатарны иесини арасында келишим этерге кереклиси жокьду.

Алай бла ахчаны төлемезге сылтау квалмаганды. Алгъа ракъда (12 апрельде) Конституция суд тынгылы ремонт этиуге ахча жыйынуу тюзге санагандан сора уа - бютунда. Мында жаланда бек тозурап, кетерилерге керек болган эмда кьыралны неда муниципалитетни жумушларына керекли болганга саналган жерде турган юйледе жашаганла эркин этиледиле ол төлеуден.

Нек төлемейдиле?

Бу соругъа жууап бере, РФ-ни кьурулуш эл ЖКХ министрини орунбасары Андрей Чибис: "Төлегенден эсе төлемеген кычуун көроне болур", - деп ышарганды. Программа 80 процентте толтурулган регионлада ол айтхан, баям, кюлжюю да болур эди. Алай Кьабарты-Малкьар а аланы санында

туйюлдо; республикада бу төлеуени жаланда сегиз процент жыйылады.

КьМР-ни Правительствоосу болумну игилендирир умутда төлеуени өлчөмин быйыл көбөйтмезге оную этген эди. Ол алгын жылдача бир квадрат метрге 6,22 сом болады. Бизде дагыда төлемегенлеге тазирле салмай тургандыла. Алай бу атламла да ахчаны жыйыуага хазна себеплик этмегендиле.

Бардырылган тинтиулеге көре, борчла этгенле кьауум багыдан сора, башха сьлтаула да болурла, ким биледи, алай аланы ахыры бирди: ала төлеуно сьод оную этип алай берирге борчлу боллукьдула. Фатарны иеси тынгылы ремонт ючюн төлеуно бир айгъа окьуна болжалгъа салса, аны иши сьодге жиберилерге боллукьду. Регион оператор ары заявление береди, сьод онуюн этеди, ызы бла приставагъа тийишли кьагъыт жибериледи.

Сьудле да кьошулукьдула

Былдан сора, башха сьлтаула да болурла, ким биледи, алай аланы ахыры бирди: ала төлеуно сьод оную этип алай берирге борчлу боллукьдула.

Фатарны иеси тынгылы ремонт ючюн төлеуно бир айгъа окьуна болжалгъа салса, аны иши сьодге жиберилерге боллукьду. Регион оператор ары заявление береди, сьод онуюн этеди, ызы бла приставагъа тийишли кьагъыт жибериледи.

Былтыр июль айда регион оператор борчла этип тургандыла бла ишни башлаганды. Алай бла бююнлюкде сьудлеге 1485 материал (7,7 миллион сом багъасына) жиберилгенди. Аланы бир кьауумуну юсю бла тийишли оную этилгенди.

Юлгюге 50-кватраметрлик фатарны алсакь, аны биржыллыкь төлеуно 3732 сом болады. Сьудно онуюу бла аны иеси ол ахчадан сора кьырал пошланагъа 400 сом эмда бир минг сом толтуруучу сбор берирге керек боллукьду. Аны бла төлеуно 5132 сомгъа жетерикди.

Албугьартханнга - кредит жокь

Былтыр кредитле бла байламлы законнга сингдирилген торлениулеге көре, энди борчлары болганлаагъа банка ахча (кредитле) бермейдиле. Быйыл июнь айда Граждан эмда Арбитраж кодексде да боллукьдула торлениуле. Аланы хайыры бла сьудле быллай ишлени онуюн жөнгил халда, жууапга тартылган адамны, заявлянияны бергенни да чакьырмай, беш кюнню ичинде этерикдиле. Регион операторла да бир нөчкә кереге көп заявлянияла берип башларыкьлары да баямды.

Борчлары болганлаа ахчаны аз-аздан төлерге боллукьдула. Бу амалны юсюнден Жашау журт кодексе жукь да айтылмайды, алай КьМР-ни регион оператору фатарланы иелери бла аллай келишим этерге хажырыды. Анга деп Фонда барып, заявление жазаргъа, ишни болумун да ангьлатыргъа керекди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Акция

Жарсыуларыгъызыны букьдурмай айтыгъыз

17 майда эрттенликде сагъат тогуздан ингирде алтыгъа дери КьМР-ни Урунуу, иш бла жалчытуу эмда социальный кьоруулау министрствосунда Сабийлени халкьла аралы кюнюне жораланы республикада жашаганлага тюзонлей телефон линия кьураллыкьды. Анга психологла бла министрствону специалистлери да кьатышырыкьдыла.

Аны магъанасы - сабийлеге бир торлю артыкьлыкь этил-

генин билергеди. Ары ата-анала да сөлөшип, жашлары, кьызлары бла жарашалмаган сылтауларын сьозер амал табарыкьдыла.

Багъалы жамауат, уллу көлө болмай, акциягъа кьатышып, ёсюп келген төлюно тынчайтмагъан болумланы неда аланы школгъа жюри-мегенлерин билдрлигизни тилейбиз.

Ышануулукь телефон номер: 8-800-2000-122.

Федерал газетле нени тосонден жазалыла

Оную этиуно системасын торлендирирге умутлудула

Хар министрствогъа кьыйматлы ишлеуон көргюзтген көрюмдюле тохташдырылгъа, министрле уа алагъа жетиуно жалчытыргъа керекдиле. Кесини ма ол оюмун премьер Дмитрий Медведев президентге билдиргенди. Ол акьыл этгенден, кьыралда госуправление системаны ишин жангыча кьурааргъа заман болганды. Владимир Путин ол оюмну тюзге санаганды. Аны юсюнден журналистлеге президентни пресс-секретары Дмитрий Песков билдиргенди.

Керти окьуна, аллай предложение этилгенди. Президент да аны тынгылы сьозерге кереклисин айтханды. Иш бара турады, аны себепли былайды деп, шарт айтыргъа алыкъа эрттеди, - дегенди Песков.

Дмитрий Медведев президентге жиберген письмосунда белгилегенича, кьырал управленианы амалларыны асламысы Совет Союзну заманындан кьалганладыла. Власть органланы араларында байламлыкьла ала борчланы бирге тамамлар ючюн бек керекди. Министрлени юслеринден айтханда уа, ала бююнлюкде алагъа

берилген буйрукьла кьалай толтурулганларыны юслеринден билдириу бла чөкөлип кьаладыла, кеслери башчылыкь этген структура кьыйматлы ишленениндан бла кьалганындан хапарлары жокьду, аны юсюнден сагъыш да этмейдиле.

Ведомстволар ишлерин кьалай кьураганларына да тышындан контроль этилмейди. Министрствону иши бла жаланда министр кюрөшеди. Ол алышына уа, саулай аппараты, баш магъаналы борчлары, ишлеу амалла да алышынадыла, бир бири сьынауун алган адет жокьду, деп эсгертеди Медведев.

Ишни кьыйматлыгынын көргюзтген көрюмдюлене тохташдыра туруп, премьер акьыл этгенден, жамауатны оюмун да эсге алыргъа, россейлиле ол неда башха власть органдан не зат сакьлангъанларын билерге тийишлиди. Кьырал управленианы системасын игилендирир ючюн, премьер энчи комиссия кьурааргъа, анга президент башчылыкь этерге керекди деп, сөзюно алай салады. Ол комиссиягъа Медведев кеси, дагыда министрле, депутатла, сенаторла эмда экспертле да киркидиле.

Пенсия ненча жылда тохташдырылады

Кьырал Дума бир жолгъа эки окьулууда (экинчи бла ючюнчю) кьырал кьуллукьчуланы пенсиягъа чыгъар жыл санларын көтөрююно юсюнде законну кьабыл көргенди. Бу иш келир жылдан башланарыкьды, кеси да аз-аздан. Пенсиягъа чыгъар жыл сан эр кишиледе - 65, тишируулада 63 жылдан көп боллукь туйюлдо.

Законопроектде айтылганыча, жангы жорукьла кьырал кьуллукьчуланы барысына да кьатыллыкьдыла - федерал, регион эмда муниципал.

Эсигизге салайкь, пенсиягъа чыгъар жыл санын көтөрююно юсюнден хапарла Россейде бир ненча жылны барадыла. Аны алайлыкь бюджетде ахча кьытлыкь

бла байламдыды. Пенсиячыланы саны кьыралда ёсе барады, адамланы ёмюрлерине кьошулуды, ишленгени саны уа азаяды. Правительствода экономика ючюн жууаплы болганла пенсиягъа чыгъар жыл саны россейлилени барысына да - эр кишилеге, тишируулагъа да - 63 жылгъа дери көтөрюрге керекди, деп оюмлайдыла. Алай ахыр оную алыкьа этилмегенди.

Бу иште ашыгъыргъа, жангылыргъа жарарыкь туйюлдо. Алгъа бу законну иги сынаргъа керекди, - дегенди ТАСС-ха Кьырал Думаны законопроектни кьабыл көтөрюрге чакьыргъан депутаты Валерий Трапезников.

«Комсомольская правда».

ЧАКЬЫРЫУ

Жамауатны оюмларына көре жарашдырыллыкьдыла рекомендацяла

КьМР-ни Башчысында Эксперт-аналитика совет битеу власть органланы, жер-жерли самоуправление органланы, илмуу эмда жамауатны, бизнесни келечилерин эм башхаланы да Кьабарты-Малкьарны социал-экономика жаны бла айнытууно амалларын бла онглартын сьозюуге тири кьатышыргъа чакьырады. Сизге кьырал онуюла кьыйматлы болурча этиуно юсюнде оюмларыгъызыны айтыргъа, рекомендацяла жарашдырыргъа да он бериледи.

Республиканы Башчысы кьабыл этген планнга көре Эксперт-аналитика советни эмда иши кьауумланы кьайсы сфералагъа көз-куулакь боллукьлары белгиленеди: эл мюлкге, промышленностьха, кьурулушха эмда ЖКХ-гъа, финанслагъа бла кредитлеге эмда производстволу болмагъан бөлюмге. Алада бу затлагъа кьараллыкьды:

• Эл мюлк:

1. «Кьыралны эмда республиканы экономикаларында болумгъа көре республиканы агропромышленность комплексини айнытуу концепци-

ясын игилендириу».

2. «Жерни хайырланууно кьыйматлыгынын аренда халланы игилендириуно юсю бла кючлендириу».

• Промышленность:

1. «Республикада болган промышленность предприятиялары бла аскер-промышленность комплексини заказларын толтурган организациялары араларында байламлыкьла кьурау амаллары сьозюу».

2. «Республикада болган промышленность предприятиялары башха регионлада алагъа ушаш организацияла бла бирге ишлеу амаллары сьозюу».

3. «Промышленность предприятиялары жангыртыу жаны бла кьырал программагъа кириу амаллары сьозюу».

• Кьурулуш эмда ЖКХ:

1. «Республикада кьурулуш организациялары ишлерини кьыйматлыгынын проект-смета документацияны качествосун игилендириу эмда бу сферада жангы амаллары синдириу бла кючлендириу».

• Финансла эмда кредитле:

1. «Республикада эконо-

миканы айнытууа аслам кьошумчулукь этерик гитче эмда орта предпринимательствогъа финансла бла себеплик этиу жаны бла рекомендацяла жарашдырыу».

• Производстволу болмагъан сфера:

1. «Курортла эмда туризм кьошумчулукь этерик гитче эмда орта предпринимательствогъа финансла бла себеплик этиу жаны бла рекомендацяла жарашдырыу».

Иши кьауумла сьозюлорге керекли баш магъаналы вопросланы жарашдырып тебирегендиле. Аны кезиунде сейирлери болганланы оюмларын да билер умутда «төгерек стол» маталлы жыйылы бардыргъа кереклиси белгиленгенди.

Алай бла мында айтылган затланы юсю бла оюмларыгъызы, рекомендацяларыгъызы бар эселе, аланы: **360030, КьМР, Нальчик ш., Кьулий улу атлы орам, 7 адресге жазып неда 40-39-95, 40-39-63 телефон номерле** бла сөлөшип билдиригизни тилейбиз.

Пшикан ТАОВ,
КьМР-ни Башчысында
Эксперт-аналитика советни таматасы.

Илму

Бийик технологияланы - производствога

Көп болмай КъМКЪУ-да «О развитии кооперации КБГУ и организаций, реализующих создание высокотехнологичного производства» деген ат бла жыйылыу болганды. Аны университетни илму-тинтү эм инновацияла жаны бла управленияланы таматасы Малкъондуланы Юсюф бардырганды.

Ол белгилегенге көре, озгъан жылда сагъынылган бѐлюмде тынгылы иш къуралганды. Ол санда вузда жарашдырылган илму-тинтү ишлени бююнлюкде экономикада толу хайырланьырга жарагъаны да айтырчады. Бююнлюкде КъМКЪУ-да

«Эльбрус» деген проект тийишли халда барады. Къыска заманда бийик технологиялы 3D-принтер бла полимерден абериле жарашдырырга болукъду. Анга къоратыллык ахчаны ѳлчми жюз миллион сомду.

Бизни корр.

ОЛИМПИАДА

Къыйын соруулага - терк окъуна толу жууапла

Бу кюнледе Къабарты-Малкъар къырал Аграр университетде регионаралы олимпиада къурагандыла. Анда финансла бла кредит бѐлюмлени студентлери эришгендиле. Аны бу окъуу юйде бардыргъанлары бошдан туйюлдү. Нек дегенде республикада финансла бла кредитден билимни эм алга мында берип башлагандыла. Бююнлюкде ол ишни даражалы толтуруп, Шимал Кавказы, саулай къыралны университетлери бла да байламлыкъ жюриюте, студентлени айнууларына уллу себеплик этедиле.

Бу олимпиадада республиканы битеу вузлары, Къарачай-Черкесден, Ингушетиядан, бирси къоншу регионладан келечиле да къатышхандыла. Анда студентлени финансла, налогла, кредитле бла байламлы теория, практика жаны бла да билимлерин кѳргюзюрге, бир бирге соруула да берирге эркинликлери болганды.

Конкурс эки кезиуден къуралганды. Биринчисинде анга къатышханланы барысына да тестле бла задача берилгендиле. Аны себепли араларында эм иги билгенлени белгилеп, айырмалысын сайлагандыла. Экинчисинде уа къауумла, сахнага чыгып, тюрлю-тюрлю финанслар болууны чертип, ала бла байламлы презентацияла кѳргюзгендиле. Анда къыралны байкъдырырга къаллай онгла къураарга, адамланы ишлеген хакълары иги болурча не мадарла этерге тийишлиде дегенча оюмларын

жюриге билдиргендиле.

Бу кезиуде да командала араларында алчы жерлеге чыкъгъанланы сайлагандыла. Ала «Болумланы терен, тюз ачыкълагъан», «Сагъышлары бла сейрсиндиргенле», «Финансла бла байламлы чурумланы айнытырга иги сезимли болгъан» деген номинациялага көре юлешингендиле. Быланы ишлерине къарарга жюрини санында уа КъМКЪАУ-да ишлегенде эмда башха регионладан келген преподавательле болгандыла. Ала студентлени хазырланганлары, окъууу университетлеринде иги билим алгъанлары бла шагъырейленгенлерин да билдиргендиле.

Сѳзсюз, ол алай эди. Презентациядан сора залда олтургъанла къауумлага эм къыйын соруулары хазырлагъанлыкъга, ала бир такъыйкъаны ичинде толу жууапла бере эдиле. Ол а жангыз да къарагъанлары угъай, жюрини да бек сейрсиндиргенди.

Аны себепли энчи зачѳтда

«Россей Федерацияны финанслары тарыхын, политикасын да иги билген» деген номинацияда дипломга Киштиканы Диана тийишли болганды. Задаланы толу тамамлагъаны бла Гасыланы Фатима хорлагъанды. «Тестлени иги эталгъаны ююн» деген номинацияда уа Асанланы Альбина, Эркенланы Зукура, Лайпанланы Зарема да алчы жерлени алгандыла.

Командала бла эришиуде уа иги презентациялары ююн биринчи жер КъМКЪУ-ну студентлерине берилгенди. Аланы барысын да диплолла, майдалла бла сауғалагъандыла.

Бу олимпиаданы бардыргъан преподавательле уа КъМКЪАУ-ну ректоратына аны къураарга уллу себеплик этгени ююн ырызлыкъларын билдиргендиле. Быллай ишле студентлени билмлерин ѳсдюрюрге, жангы программала, презентацияла да хазырларга болушханларын да чертгендиле.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина.

МЕДИЦИНА

Хирургия бѐлюмню таукел атламлары

Нальчикде консультация бла диагностика медицина араны (МКДЦ) былтыр ачылган хирургия бѐлюмюнде болушлукъ беруюн жангы амалларын синдиргенлей барадыла. Мында отуз саусузга жер барды. Кѳп болмай а энтта да он къошулганды. Арада адамны саныны белинден энигесинде къан тамырлагъа, онкология, гинекология бла байламлы кемчиликлеге операция этедиле.

Алгъаракълада эндоскопия жаны бла диагностика бѐлюм да ачылганды. Алгъаракълада стационарда КъМР-ни Правительствосуну Председателини орунбасары - саулукъ сакълау министр Ирма Шетова бла республикада ОМС фонду таматасы Ирина Мишкова да болгандыла. Араны иши бла шагъырейлене, экинчи мында жатхан саусула бла да ушакъ этгенди.

Ала стационарны баш врачына Мурат Муковха эм къан тамырлагъа бакъгъан бѐлюмню таматасына Сулейман Хавлачевге ырызлыкъларын айтхандыла. Саусула уа операциядан сора халлери игиге айланганын, керек дарманла бла да жалчытылынганларын, аш, суу болум иги болганын билдиргендиле. Бююнлюкде МКДЦ-да республиканы районларындан, къоншу

регионладан окъуна ауругъанла жатадыла.

Стационарны мюлктехника базасын жангыртханларындан сора хирургия жаны бла тийишли багъарча онгла чыкъгандыла. Бусагъатда операцияла бардырылган блокада эм иги медицина техника хайырланьылады, ол санда лапароскопия жаны бла оборудование да барды.

МКДЦ-ны баш врачы Мурат Муков билдиргенге көре, анда бир кюнню ичинде алты операция этилде. Алай бла озгъан жылда кеслерине 1200-ден артыкъ адам къаратхандыла. Ол кѳрүмдю белгиленген мардадан кѳпдү.

Министрге дарманла, саусулага керекли затла бла учреждение къалай жалчытылынгананы юсонден да айтылганды. Аслам эс ишчи жерлеге, кадрлагъа бѐлюнгенди. Сѳз ююн, поликлиникада кардиологла, урологла, проктологла, гинекогла, гастроэнтерологла, эндокринологла ишлейдиле.

Ирма Шетова МКДЦ республикада аслам сурамы болган стационарга саналганын айттып, ол кюнден-кюнне айны барганын, саусулага тийишли багъарча онгу болганын чертгенди.

Бизни корр.

Белгилеу

Къаты байламлыкъланы хайыры

Россейни Миграция федерал службасыны КъМР-де Управлениясы кесини ишин УФСИН бла къаты байламлыкъда бардырады. Ала бирге тутмакъдан эркинликке чыкъгъанлагъа, граждандстволары болган эмда болмагъан тыш къыраллы граждандла Россей Федерацияны жеринден юлерине ашырыуда тийишли документле къурау жаны бла кѳп иш тамамлайдыла.

Аны бла байламлы Федерал миграция службаны Управлениясында УФСИН-де къуллукъ этген бир къа-

уум адамны сауғаларга оюнулашхандыла. Анга деп энчи жыйылыу да болганды. Ведомствону сыйлы грамоталарын бере, УФСМ-ни таматасы ич службаны полковниги Муаед Тленшев бирге ишле мындан ары да къыйматлы боллуғуна, ол республиканы жамауатыны тынчлыкын, ырахатлыкын кючлендирге себеплик этеригине ышанганын билдиргенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият. СУРАТДА: Муаед Тленшев Р.Тикаеваны сауғалайды.

Жаубермезланы Эдегей эки империяны - Россияда Великобританияны - жашауунда уллу ыз крөөгүзү баямды. Кыйда болса да, атын игилик бла айтдырган, тууган журтун, тилини даражасын тутта билген адам болганды.

Ол 1804 жылда Огары Чегемде биллени юйорюнде тууганды. Алай көп да бармаганлай сабий тынчлыгынын Кавказ урушуну башлануу бузды. 1810 жылда орус аскерни Каррас колониясына аманатлыккыга бериледи. Ары тышгени бла аны христиан диннге буруп, Андрей Гай дейди арга. Тыш кыралланы тарыхларында уа Эндриу Скайрвинг Хэй деп тобейди аны аты.

Тууган журтундан Георгиевскге элтедиле, анда көп турмаганлай Астрахань шахарга ашырадыла. А.П.Бутенев жазганыча: «Анда Эдегей орусланы тиллерине, адетлерине юйренеди. Дагында билем да алады». Миссионерлени кыуумларыны Эдинбург жыйылыуларында колонияда жашаганланы саны айтылады.

1817 жылда энци 17 аманат жаш адамланы белгилейдиле. Ала Кавказдан келген догерлиле, кыбартылыла, ногайлыла эмда тауула болганлары ачыкыланады. Ол санда уа 13 жылы толган Эндриу Скайрвинг Хэй да тобейди. Колонияда жашаган сабийлени христиан диннге бурганлары ючюн крестный ата-аналарыны атларын, тукумларын да бергендиле.

Мистер бла миссис Эндриу Хэй Кавказга биринчи барган шотландлы миссионерден болгандыла. 23 апрельде 1803 жылда Литлны портундан тышгелле, Каррас колонияга барып, аны пат этерге болушдыла. Ол бу жерни тегеренде жашаган муслимманланы кеслерини диннге бурдурууча кюч салып турганды. Алай көп да бармаганлай, 1805 жылда, дунясын алышып, анда асыралганды.

«Religious Monitor» деген журналда уа аны 40 фунт стерлинг байлыгы квалгыны жазылган эди. Ол заманга кере бу иги ахчага саналганды. Хэйни осуаты бла ол байлык таулу жашчыкыладан бирин кеслерине алырча тэлеуге берилерге керек эди. Ол сабий кеси да Андрю Скайрвинг деген ат аталып, Эдинбург кыуумну сакылауунда болуру да айтылган эди. Улан

Тарыхны бетлери

Таулу жаш Кавказда урушну тохтатыргыа кюрешгенди

кыйсы болурун а колонияны башчысы Хенри Брантон сайлайды. Аны себепли Жаубермезланы Эдегейни аны байлыгына тийишли этип айырадыла.

Жангы ат берилгенликке, кыйдан болганын эсинде тутханлай, жуууклары бла байламлыккыны да тас этмегенлей турганды. 1838 жылда орус командованиягы кесини юсюнден айтханында, атасы ауушханын билдиреди. Алай Кырарайда, Малкярда жашаган жуууклары бардыла. Аладан бири уа Жаубермезланы Александр болганды. Ол да колонияда окуп турганды. Христиан динни алганындан сора уа анга Александр Давидсон болургыа тошеди. Саула жашауун а Кырар тенгизни Береговой линиинда чекки болуп, капитанын кыулугун толтуруп турганды.

Он жылдан бери колонияда турганы себепли Эдегей ол заманга кере иги билем алган эди. Аны бла

да чекленмей, англизи, немис тилге да юйренеди. Акылы, билимге усталгыгы болганы эс-ленмей квалмаганды. Аны ючюн барысында да бек усталгалары аны чертип турганлары да башдан болмаганды.

1807-1808 жылда Кавказга келген академик Г.Ю. Клапрот Каррасда да болганды. Анда уа Библия жангыз да орус тилде угай, Жаубермез улуну хайыры

болуп, болушлук этип турганды. Сабий заманындан окууна аны намысы, адетли болганы эс-ленмей квалмаганды. Кыйсы жумушну да тынгылы толтурганы бла колонияда да энци аны чертип тургандыла. Орус, малкяр, англизи, немис, тюрк, грек тиллени билгени бла уа бизге да көп хайыр тошоргенди».

Эдегейни бла Элконку жолуучулукларында бек та-

жылны анга Жаубермез улуну болушды. Кавказда болган жыйылыулагы, кыралуулагы аны крөөмш оюно болмаганды.

Алай бироздан ол гитче халкы-ланы эки уллу империя жангыз да кеслери фйдалары ючюн политикыга кыатыргыланган анылап, Россия жангы болады. Алай бла Запад Кавказда орус спецслужбаны баш агентини куулугун толтурады. Сатыу-алыуу бла кюрешген адамча ногайлыланы, абазалыны, адыганы жашаган жерлерине барып, ырахатлыккы бла, уруш кыозгымай, Россия жангы болурга чакырады. Ким биледи, бироз заман берселе, кызауатсыз, кван төкмегенлей, адамла да жашап турган жерлеринде көчмөгенлей квалыргыа онг да болур эди.

Алай бла Николай I 1841 жылны апрель айында Константинопольдан келген Жаубермезланы Андрейге кыралыбызга этген болушугу ючюн намысын көрюп, жыл сайын 150 кюмюш сом берилп турууча оюно этеди. Патча уллу эс бурганы бла мында башчылык этгенле Геленджикден Навагинскиге дери 2-чи участокну начальнигини тилманчыны куулугун береди.

Жарсыгыа, анда көп ишлерге тошмегенди. Ол жерни хауасы жарашмаганлай, 1843 жылда ауруп ауушканды. Аны замансыз дуниядан кетгенине 1844 жылда Керчыде жашаган бийчеси Пеллаге юйорюне ахча теленирча кыагыт жазады. Аны бла байламлы Николай I П.Хэйге, «эрини намысы» деп, 300 кюмюш сом берирге оюно этеди. Андан ары аны жашауу белгили тоюлдою.

Жаубермезланы Эдегейни таза да фахмулу, акылы адам болганы баямды. Аны себепли көп сейир затларын унутуп коймаганлай, тинтирге, билерге да керекди.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина.

ДЕКЛАРАЦИЯЛА

Министрле Кремльдеги кзулукчуладан эсе байдыла

Кремльде бла Правительство кзулук этгенлени фйдаларыны юслеринден декларацияла басмалангандыла.

Владимир Путинге былтыр 8,9 миллион сом файда тошгенди. 2014 жыл бла тенгешдиргенде, ол бир миллионга көп болганды. Быллай шартла президентни 2015 жылда фйдаларыны бла кыоранчларыны эмда ырыксыны юсюнден декларациясында кёрюзтлопдоле. Жеринден тепдирилмеген ырыксы, жер эмда автомобильге бла былтыр Путинни бир торлю иши болмаганды. Аны иелигинде алгынча 1500 квадрат метри тутхан жери, 77 квадрат метрик фатары эмда гаражи бардыла. Дагында президент эмда автомобильге иелик этеди: эки эски ГАЗ-М-21 «Волгага» бла «Нивага». Бир «Скиф» автоприцеги да барды.

Премьер Дмитрий Медведевни фйдасы уа былтыр 8,8 миллион сом болганды. Тенгешдирер ючюн: 2014 жылда премьерге 8 миллиондан аз көбюрөк тошгенди. 2013 жылда уа жаланда 4,2 миллион. Медведевни 49 жылгыа арендага алып турган 47 сотка жери, аны иелигинде болган 367,8 квадрат метрик фатары,

ГАЗ-20 эмда ГАЗ-21 автомобиллери бардыла. Правительство башчысыны юй бийчеси Светланага уа, бурунгу жылдача, ахча файда тошмегенди. Иелигинде уа Volkswagen эмда эки машинага жер бардыла.

Фигуристка Навка баш иесин озганды

Кремльни администрациясында аны башчысыны биринчи орунбасары **Вячеслав Володин** бек бай болуп чыкканды. Былтыр ол 87,1 миллион сом файда алганды. Аны танышлары айтханыга кере, ол ахчаны иги кесеги багыалы кыагытпадан бла вкладпадан тошгенди. Володинни начальниги - президентни администрациясыны башчысы **Сергей Иванову** фйдасы уа 10,3 миллион сомга жетгенди.

Президентни пресс-секретары Дмитрий Песковну фйдасы 36,7 миллион сом болганды. Тенгешдирер ючюн: 2014 жылда Песковха 9,18 миллион сом тошгенди. Аны юй бийчеси, **белгили фигуристка Татьяна Навка** уа (аланы тойлары былтыр болганды) андан иги да көп ахча мажарганды - 89 миллион сом. Бузда учуу, телевиденияда бла рекламалада көрнөтү туруу чиновники ишинден эсе фйдалы болуп

чыкканды. Навканы иелигинде 4 фатар барды. Аладан бир АБШ-дады. Дагында аны эсебинде бир ий, эки жер бёлюм, эки «Мерседес-Бенц» автомобиль, бир «Лексус», бир мотовездеход да бардыла.

Forbesни тизмесине киргенди

Боисада Правительство ишлегенлени фйдаларыны кватларында Кремльни кзулукчуларыны фйдалары бошду. Анда бакы-бай министрлеге тюрберге боллукду. Аланы барысын да «**Ачык правительствону**» волпрослары жаны бла министр **Михаил Абызов** озады. Анга 2015 жылда 455 миллион сом тошгенди. Ол а бир жыл мындан алгандан эсе эки кере чакылыгыа көпдо.

Абызов кеси айтханыга кере, ол ахча анга багыалы кыагытланы бла ырыксынын сатыудан эмда активленден тошгенди. Сёзге, Абызов Forbes Россияны бек бай адамларыны тизмесине кыошхан жангыз топ-чиновникди. Былтыр фйдасыны кёлгюлю бла алчылыккыны тутхан вице-премьер **Александр Хлопонин** а 2015 жылда жаланда 60,7 миллион сом кыолуу болалганды (2014 жылда аны фйдасы 290 миллион сомга жеткен эди).

Алай алчыланы санына дагында вице-премьер, **Узак Восток округда** полпред **Юрий Трунев** (153,8 миллион сом), **Минпромторгну** башчысы **Денис Мантуров** (144,7 миллион сом), биринчи вице-премьер **Игорь Шувалов** (97,2 миллион сом) тошгендиле.

Минтрансны башчысы

«атсыз» квалганды
Кремльде бла Правительствода кзулук этгенледен көплери гаражларында Совет Союзну заманында чыгарылган

автомобильлени тутадыла. Ала, эштада, президент бла премьерден көрюп этеделе алай. «Победа» бла ГАЗ-21 «Волга» автомобильлени юсөгенле артыкыда көпдоле. Ала кзуру Путинде бла Медведевде угбай, вице-премьерле **Аркадий Дворкович** бла **Дмитрий Рогозин**де, культура министр **Владимир Мединский**де да бардыла.

Правительствону бла администрацияны бир-бир чиновниклери уа совет правительстволу музминистрени сайлагандыла - ЗИЛ-ни бла «Чайканы». **Игорь Шувалов**, **Дмитрий Рогозин**, эмда президентни **Юг федерал округда** полпреди **Владимир Устинов** аллай машиналаны иелеридиле.

Вазны айткылыккы «копейкасы» уа **Игорь Шуваловну** бла финанса министр **Антон Силуановну** декларацияларында кёрюзтлогенди. **РФ-ни** промышленность эмда сатыу-алыуу министр **Денис Мантуровну** уа аз тюрбеге россиялы электромобили «Лада Элладасы» барды. Былтыр а аны гаражына дагында «Москвич-412» кыошлганды.

Иномаркаладан а чиновниклени асламысы «Мерседеслени» сайлайдыла. **Александр Хлопонинни** автопаркында «Бентли», **Лев Кузнецовну** уа - «Феррари» сөөледиле.

Кзулукчуланы араларында «атсызла» да бардыла. Ала быладыла: **Минтрансны** башчысы **Максим Соколов**, Кремльни администрациясыны башчысыны биринчи орунбасары **Вячеслав Володин**, вице-премьер **Ольга Голодец**, министрле **Сергей Шойгу**, **Сергей Донской**, **Александр Качев**.

«Комсомольская правда» газет.

Сёз ючюн айтханда

5 бек кзолайлы юй бийче

Зумруд Рустамова, вице-премьер **Аркадий Дворковични** юй бийчеси - 2015 жылда фйдасы - 141,9 миллион сом.

Наталья Приходько, вице-премьер, правительство аппаратыны башчысы **Сергей Приходькону** юй бийчеси - 132,6 миллион сом.

Ольга Шувалова, биринчи вице-премьер **Игорь Шуваловну** юй бийчеси - 92,4 миллион сом.

Татьяна Навка, президентни пресс-секретары **Дмитрий Песковну** юй бийчеси - 89 миллион сом.

Кристина Чуйченко, президентни болушлукчусу - Кремльни Контроль управленийыны таматасы **Константин Чуйченкону** юй бийчеси - 23,5 миллион сом.

Көл чалгыгы бла чалып онжыллыкка да башлаганма, жаратканма. Ат чалгыгы да тюзелеме. Бек суюк ишлей тебейреме. Колхозну бешинчи бөлөмүндө, тирилгеме бюсюреп, махтайдыла.

Бир талай күндөн чалгым ташха тиеди. Аны бир жамалган жери юзюледди. Тохтап, аны тап эте турганымлай, атырым тепчидиле да, чалгыгы бла кыюлму кесдиредиле. Бир атымы туурама да, анга минип, эл больницага жетеме. Анда мени жарамы жууадыла, дарман да

бизден өргөреке оруслау юйюрнюк болганын билеме. Хайыуанны арлакка да колтогө тагып, хылиси жетмезча этип, аш алырга юйюбюзге кетеме. Ашаганлай, жукчу хорлайды. Тынчайып турганымлай, мени анам утады: «Бар, бахчанга ийнек тагып, ашата турдыла», - дейди.

Көзлери да ууа, чабып барсам, биягы мал нартохно ашай турганын көрөмө, аны иесини кызы да аны кыатында олтурганлай. Аны көргөн

тапхынчы, жаш манга жуууклашып, узакдан окуна саламлашып:

«Да сен а сыбызгыла ишлей билесе, соғалган а этемесе? - деп сорады.

Сыбызгымы кыюлума алып, ауузума салама, бир кыаум тартуу эшитдиреме да, прокурорга махтау сөзле табама. Ол а эгечи ючюн кечгинлик тилейди.

«Виктор, - дейме, - терслик мендеди, алай ариу кыыздан ачы сөзлени эшитгенде, кесими тыялмай кыалганма. Жукч айтмаганма, ийнегигизни этип, арбазыгыга бошлаганма. Хылисин таматабыз көрмесин деп, ариулаганма. Энди бары да тап болганды, малыгыз сюрюуге кыошулганды.

Ол ушагыбыз жашауун юсюндөн харпарга айланады. Дагыда бир кесек олтурабыз. Виктор сыбызгымы жашына тилейди. Ыразы болуп береме. Ол, кетерге тебейреке, мени атымы да айтып:

«Сен, бир жаны бла, терс туйюлсе. Бары ишле анабыздан чыгадыла. Мен аны тюзге санамаймы. Бусагатада, юйге барганымлай, эгечими санга иейим, сенден кечгинлик тилерча да айтайым, деп, кылуун да булгай, юйюне кетеди.

Жериме олтуруп, жангы сыбызгы этерге хулло чыбыкны алама. Мен аны ишле болуп кезиуге кызыны келе турганын көрөмө, ичимден кыуанама. Кесим а көрмегенча этеме. Ол жетип аллыма сөөлгенинде уа, секирип, өрге турама. Харпарыбыз неден башланырыгы а билалмаймы.

Вера сары шинлиди. Аны ариу бети, субай санлары адамны келюк кеслери тартадыла. Кызы көзюме кыаргарга ийменип: «Мен, Толя, сени аллында терс болганма, кечеринги тилейме», - дейди.

Жюрегим кыуанчтан толды. Дуняны болганын жогун аңгыламайма. Андан сора абери көрөлмаймы.

Ол күндөн башлап биринчи сүймеклик сезимибиз жаратылады. Бир кесекни бир бирибиз бла тубешип турганбыз. Сентябрь ай да жуууклашады. Манга окурга Алма-Атага барырга керек эди, Верага да - институтка кетерге. Каникулда элибизге кыайтып, бир бирни табарга, тубеширге деп алай оноулашабыз. Мен кыызга техникумну адресин береме, ол письмоларында хапар билдире турарга айтады. Алай бла жылга жууук заман озады. Биз бир бирибизни тас этебиз.

1953 жыл жетеди. Сталин да ауушуп, жашау, тенглик, бирлик, жаш төлгө сүйгөн жерлеринде окурга эркинлик да келе тебейрейдди. Бир күн, шахарны ичи бла бара турганымлай, бетден-бетте Виктор бла тубешип кыалама. Бир бирибизге соруула бербиз, тансыклайбыз, хапарлашабыз. Мен Вераны нек көрүнмөгенин сорама. Ол бир ахшы адамга тубеп, аны бла юйюр кыраганын, аланы жашчыклары да болганын айтады кыарындашы...

АТАЛАНЫ Анатолий.

Ыразылык

Тилегибизге улуу эс бурганды

Багьалы редакция! Сизге Булунгудан жазабыз. 2010 жылда 20 июльда элибизге ыркы тошюп, он юйно халек этген эди. Бизге Каменкада жерле берип, юйле да ишлегендиле. Алай аланы тынгылы бошамай бергендиле. Биз эли администрациясына, республиканы правительствоосуна да письмола жазып, кесибиз да барып, тарыгып айланганбыз, алай бир адам болушлук этмегенди.

Юйлеге кирип онг жокьду, асыры мугутдан бла хылы-мылыдан. Не чыракь, не газ, не суу тартылмагьанды. Бир юч юйюр кечюп, кеслери мадар этип жашайдыла.

Быйыл а бизге болушлук табылганды. Аны жалчытхан адамны юсюндөн билдирип мурат бла жазабыз сизге. Ол КМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасыны орунбасары Сарбашланы Светланады. Ала жарысуубузну телефон бла сөлөшип билдиргенбиз. Ол, бизге да ариу айтып, жапсарып, кылуундан келгенин мадарырга айтхан эди да, сөзюне кертичи болганды.

Комиссия ол юйлеге кыарай юч кере барганды, ала керти окуна улуу кемчиликке бла ишленгендиреме тошюнгенди. Бизни да чакьырып сөлөшгендиле. Светлана кеси да келип көргенди халны. Биз анга бек ыразыбыз, сау болсун! Алты жылны ичинде бир киши да эс бурмаган юйлеге ол беш-алты айны ичинде юч комиссия жибергенди.

Атасы Магомед да Чегем ауузунда чынтыт адамлыгы, игилиги бла атын айтдырып, эллиге не бла да болушуп, аланы ыразы этген киши болганды. Ахшы кыармашаны ючюн Москвага чакьырылып, саугаланып да турганды.

Ма аллайны кызы аман болурга амалы жокь эди. Светлана атасындан юйренгенди адамлага игилик этерге. Газетни юсю бла биз анга энтта да бир кере жорек ыразылыкыбызны билдирерге сөибиз.

Эллилени атларында
ЭТЕЗЛАНЫ Лида.

Нартюх бахчага кыалауурлук

БОЛГАН ИШ

салып, байлайдыла. Ишден эркин этген кыагыт да бередила.

Ол көчюнчюлөкө турган заманыбыз эди. Бизни бригадабызны таматасы Михаил, хапарымы эшитип, больницага келгенди. Докторга киреди, андан да болумну биледи да, бөлөмюбюзге кыайтабыз. Атырымы Миша туурады, бир кыауум күнню солурга кыояды.

Бир күн эрттенликте ол бизге келип, халими сорады, ахырында былай айтады: «Бизни колхозда ишчибиз аругьанлыкьга, больничный бермейбиз, тридодень да жазмайбыз. Аны тюзетир ючюн мен санга иш тапканма. Ол жумушну сен бек тынч атталыкьса. Кюнюнге уа бир бла жарым тридодень жазалыкьма. Сизни юй бахчаларыгыз бизни мялкнюкюле бла чекдидиле. Аланы уа эки жаны бла ачык жолла барадыла. Алайтын малла бизни нартюх бахчалага киредиле. Озгьан адамла да бир элли качанын алырга угьай демейдиле. Сени кыолунг игиге айлангынчы, алага кыалауур бол, - деп манга кыолун узатады».

Мен ыразылыкьымы билдиреме да, экибиз да, бизни арбаздан чыгып, колхоз бахчаланы тегерегине айланабыз, халны да көрөбиз. Бир да болмагьанча нартюх иги ёсюп келеди. Ол күндөн башлап аны саклап тебейреме.

Алай бла бир кыауум заман озады. Анда-мында ууакь акылыла кирген болмаса, хылигигин жетдирип мал болмай, нартохюму тынч сакталама. Кыюлму жарасы игиге айланады, кыалуун да тешеме. Олтуруп, огородну баптаунда хулло (итбурун) тегенекден сыбызгыла да ишлейме.

Бир эрттенликте бөлөмюбюзге барып, нөгөрдери бла тубешемө. Таматам Миша мени иги сакьлагьанымы көзбаууракь этип махтайды, кыюлума да кыарайды. Ишиме кыайтсам а, бахчаны бир кыыйырында ийнек тагылып, нартюхно ашай турганын көрөмө. Аны танийма,

жаш башха затха эс буралмазлыгынын бек иги билеме. Алай мен, анга көзлери ми бурмай, тюзюнлей ийнекке барып, аны жибинден тешип, алайдан кыстап тебейреме. Кызы манга чабады, хайыуанны турган жерине айландырады. Мени көзюме да кыарамай:

«Не этесе? Бу бахча сенкимиди? Сиз, бандитле, хар затха да ие болурга нек көрөшесиз?» - деп кычырып тебейрейдди.

Ол сөзлөгө дагыда бир кыауумну кыошады. Сүймекликден толган көзлери ми ау бахчанча болама. Терк окуна ийнекни тутуп, жибин боюнуна чөргөймө. Сюрюп, арбазларына уруп, артка кыайтама. Кызы келгеними көрөдү, манга жол кыоюп, бизни бахчага бугьады. Мен да сзлемегенча этеме. Кыайтып барып, ызланы кетерип, билинмезча, кыабукларын букьдурама.

Экинчи күн эрттенликте туруп, биягы жолну сакьлаймы. Мен да суюлип турганымлай, бизни кыошуубуз Мария ийнегини башындан тарханлай, кызы Вера уа ызындан сюргенлей баргьанларын көрөмө. Жукч айтмаймы, алай ала уа, манга айланьп: «Ма көрөсө, сюрюуге элтебиз, алай сени уа колхозну харакетине ие болмазча да этермө», - деп, кыатымы бла озадыла.

Вера анга бир зат кыошмайды, башын эншиге ийгенлей, көз кыыйырлары бла уа мени марагьанлай барады. Малларын сюрюуге кыошадыла. Жибин мюйюзлери чөргөйдиле. Сюрюучюндөн качьырмай кютерин тилеп, кеслери уа Алма-Атага тарыгырга кетедиле. Анда Марияны жашы Виктор прокурор болуп ишлегенин битеу эл да биледи. Аны бла махтанган да этедиле.

Ыйых күн да жетеди. Тюшге жууукь заманда, бахчаны башында олтуруп, сыбызгы ишлей турганымлай, Виктор мени таба келгенин көрүп, жюрегиме кыоркьуу киреди. Андан бугьарга, көрүнмей кыалырга мурат этип, акьылым бла анга амал излеп тебейреме. Мен онг

Табийгат эм биз

Көп затланы шагьатлары

Акь-Сууда Нарт Бора деген жер барды. Улуу сыртны бийик жериндеди. Бурун заманда алайда адамла жашагьандыла деп эшитгенбиз. Анга шагьатха тюрлю-тюрлю адырла, сауутла табыла тургьандыла. Тауна башында дуппур барды. Кьол бла ишленгенге ушайды. Бир жаны кыаяды. Экинчи жаны уа ачык талады. Аны тегереги уа - кыалын агьач. Бир кезиуде анда жер сюрюп, картоф ёсдоргендиле. Кырал чачылырны аллында уа алайда кийик ферма болгьанды. Шёндю уа ол тийре иели кыолады.

Дуппурну экинчи жанында уа индек кыазылыпды. Бурун заманда кьол бла ишленгени билинип турады. Шёндю алайда агьач ёседди. Дуппурну башы да тюздю. Жанындан кыарасанг, адамла жыйылып, ону этген жерге ушайды. Ким биледи, алай эсе да. Нек дегенде Нарт

Бора деген нартла ону этген жер деп көчюрюлген хапар айтадыла.

Алайдан арлакь барып, чат ичинде бир таш барды да, аны

юсюндеги сурат кыалкьаннга ушайды. Кьол бла ишленгенди. Диаметри 60 сантиметр чакьлы болады. Ким, кьачан ишлеген болур? Кеси да бери, чат ичине, нек тошгенди?

«Кыалкьанны» ичине батхан, тышына да чыкькьан ызлары бардыла. Ортадагы сурат а темир бёркге ушайды. Ташны бир кыыйыры суугьа батылды. Ол кьутурса, бирде саулай жабып да кыояды. Былай ачылган кезиую да болады.

Бу таш, баям, сырт башында эди. Тегерек болгьаны ючюн, эштата, андан тегеретгендиле. Ансы аны терен кьол ичинде киши да ишлеп айланьрыкь тийюл эди.

Экинчи таш а Чегем ауузунда бурунну тау элибиз Думаладады. Ичи ариу сыйдам тешикди. Анда жьырнага нартюх тийгендиле. Ол таулу ашарькьны да кёлө унутхан болурла. Ма

быллай кели ташда туйюлюп, кыабугьу ариуланган нартюх бюртюккени сууда биширип, анга кьудору зат да кыошулуп хазьырланган таулу ашарькьладан бириди.

Таш арбаз ичинде туйюлдо, орамдады. Ол а алай нек этилгенди? Аны, кьуру бир юйюрню адамлары угьай, ол тийреде

жашагьанла бары да хайырлана турурча.

Бу эки таш да бурун заманланы шагьатларычадыла. Тилери болсала эди, таулуна ата-бабаларыны жашауларыны юслеринден көп хапар айтыр эдиле. Бюгонлюкде уа бирер жерде атылып турадыла.

ОСМАНЛАНЫ Хыиса.

Эркин тутушуу

Гитче гёжефле - алчы жерледе

Махачкылада аскерчи-интернационалист Бурганитдин Яхьяевни саугаларына эркин тутушудан халкыла аралы турнир бардырылганды. Анга Россейден бла Къзахстандан 268 гёжеф кыатышхандыла.

Бизни республикадан 2003-2005 жыллада тууганланы араларында 32 килограмм ауурлукта кюмюш майдалны Сарбашланы Халит алганды, жашчык Огъары Малкварданды. Хасанияны спорт клубундан Гузойланы Алан а 46 килограмм ауурлукта доммак майдал кытханды. Спортчуланы тренерле Ажаланы Юсюп, Исмайыл, Азамат, Ибрагим, Мисирланы Элдар, Ахметланы Солтан юйретедиле.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

БОКС

Балаланы Назирде - алтын майдал

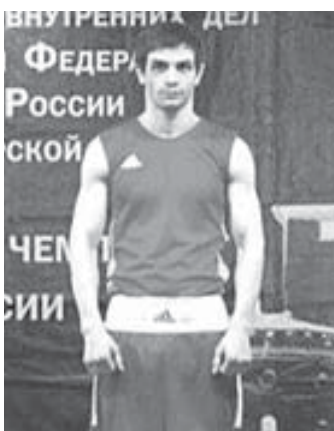
Россейни МВД-сыны боксдан чемпионатына ведомствону жер-жерли бөлкюмлеринден бла билим беруу учрежденияларындан 350-ге жууук адам кыатышханды. Эришиуле Владимир областьта сегиз ауурлук категорияда бардырылгандыла.

Анда 56 килограмм тартханланы ичинде бизни жерлешибиз Балаланы Назир алтын майдалны алганды. Ол кесини төрт сермешин да хорлам бла бошоп, усталыгын, кыаруун да кёргозтгенди. Жаш Элбрус районданды, турнирде МВД-ны Санкт-Петербургда

университетини атындан эришгенди. Бокс бла Элбрус элде тренер Голюйланы Маликни кыолунда кюрешип башлаганды.

Бек алгъа РФ-ни жаш тёлю биринчилигинде онглаганды, абадан жыл санда да талай магъаналы халкыла аралы эришиуледе кытханды. Назир битеу да 270-ден аслам сермеш бардырганды, аланы асламысында хорлаганды.

Анатолий ТЕМИРОВ.

ФУТБОЛ

Сакъланмагъан хорламла, ачыулу кытдырыула да

Республиканы футболдан чемпионатыны жетинчи туруну эки матчында кёл этдирген эки командадан – Аргуданны «Бедигинден» бла «Псыгансудан» - кыайсысы кючлюрек болганы ачыкъланыргъа керек эди. Алай эсе да, аланы оюнлары кыараучуланы тынгысызлай кыойганды. Ала кючлю команда бла кеслерини майданларында тюбешгендиле, алай болганлыкыгъа, хорламгъа уа жетишалмагъандыла. Эсепле кыууанырча туююл эселе да, ойнагъанларына айып салыргъа да жарамас.

Прохладнаны «ГорИс-179- Кавказкабель» командасын а биринчи хорламы бла алгышларгъа боллукъду. Ол «Кенжени» 4:1 эсеп бла кытханды. Псынадахадан «Родник» а, ма энди кюч алды дей турганлай, хорлатып ийгенди. Ары дери ол «Кахунну» онглап, «Баксан» бла оюнун тенг эсеп бла бошагъанды.

Алай «Спартакны» жаш тёлю командасына уа сейир окъуна этдиррича 1:8 эсеп бла кытдырганды. «Кахун» да, артда «Атажукинский» деген команданы кытытып, турнир таблицада алгынныгы ючюнчю жерин кыайтарганды.

Сегизинчи турда уа ахшы оюнла таблицаны башындыгъы юч команданы араларында матчла боллукъларына ишеклик жокъду.

7-чи турну эсеплери:
«Спартак-Нальчик» - «Родник» - 8:1

КъМР-ни чемпионатыны баш дивизионуну командаларыны турнир таблицалары

Команда	О	Къ	Тб	Х	И	Оч
1. СК «Союз-Сармаково» Нальчик	7	6	1	0	20	19
2. «Автозапчасть» Бахсан	7	6	0	1	19-7	18
3. «Кахун» Кахун	7	5	1	1	25-8	16
4. «Бедик» Аргудан	7	5	0	2	15-9	15
5. «Тэрч» Терек	7	4	1	2	14-10	13
6. «Псыгансу-ДА-ДОУ» Псыгансу	7	3	3	1	13-10	12
7. «Велес» Кырагъач	7	3	2	2	26-21	11
8. «Баксан» Бахсан	7	3	1	3	19-19	10
9. «Нарт» Нарткъала	7	3	1	3	13-16	10
10. «Спартак-Нальчик»	7	2	2	3	15-15	8
11. «Атажукинский» Атажукино	7	2	1	4	9-15	7
12. «Адиюх» Н.Адиюх	7	2	1	4	9-19	7
13. «ЛогоВАЗ» Бабугент	7	1	2	4	11-16	5
14. «ГорИс-179-Кавказкабель» Прохладный	7	1	1	5	10-15	4
15. «Родник» Псынадаха	7	1	1	5	12-22	4
16. «Кенже» Кенже	7	0	0	7	11-32	0

«Баксан» - «ЛогоВАЗ» - 4:2
«Кахун» - «Атажукинский» - 5:0
«Бедик» - СК «Союз-Сармаково» - 0:2
«Псыгансу-ДА-ДОУ» - «Автозапчасть» - 2:3
«Адиюх» - «Велес» - 2:5
«Нарт» - «Тэрч» - 1:4
«ГорИс-179-Кавказкабель» - «Кенже» - 4:1

Виктор ШЕКЕМОВ.

Ыйыккъала гараскан

14 майдан 21 майгъа дери

КЪОЧХАР. Жорукълагъа кёре жашау кыуаргъа юйренмеген адамла бла эришмегиз, ала бла байламлыкыла да тохташдырмагъыз. Ол тюрлю ишледен хата болмаса, хайыр не хазна чыгар.

ТАНА. Чыкыган болумла умутларыгъыны тюрлендирликдиле. Аны себепли хар жумушну да заманында толтурлукъбуз деп сёз берирге ашыкмагъыз.

ЭГИЗЛЕ. Кыоркыуулу сезимлеригизни туудурган ишледен бир жаньракъ турсагъыз игиди. Жаланда ол амал бла сакълаялыксыз кыаруугъузну, нерваларыгъыны да.

АЙЫРЫЧАБАКЪ. Бусагъатда жангы оюмлагъа бла ахча тюшерге боллукъ ишлеге тап кезиудю. Аны бла бирге уа алгынныгы ишигизни башхагъа алышындырырга ашыкмагъыз. Андан эсе ахча тюшюрюрча кыошакъ мадарланы излегиз.

АСЛАН. Кесигиз жангызлай онларыкъ жангы ишлени бла проектлени башлагъыз. Ырысы терк кыолугъузгъа тюшерча онгланы табаргъа кюрешигиз.

КЪЫЗ. Бусагъатда жамауат аллына чыгып сёлеширге, реклама этерге жарагъан тап кезиу туююлдо. Андан сора да, уллу кворанчла чыгаргъа болурчады.

БАЗМАНЛА. Женгилча кёрюннген ишледе да тынч хорламла боллукъдула деп ышанмагъыз. Кесигиз кесигизге кесамат эте, мыйыкъ тюбюгюзден ышара билсегиз тынчыракъ боллукъду.

АКЪЫРАП. Иги танымагъан адамларыгъыз бла асыры ачыкъ сёлешесиз. Тёгерегигиздегилени жарык кёллююкклери сизни алдаргъа боллукъду.

МАРАУЧУ. Жангы проекте билмей тургъанлай сизни байыкъландырып кыюаргъа боллукъдула. Бу ыйыккъадыла. Аны ахча жаны бла сизге жолла ачыккъдыла.

ТЕКЕМЮЙОЗ. Унутулган кыоркыууларыгъыз, жорек кыйынлыкларыгъыз жангыдан тынчлыгыгъыны бузаргъа боллукъдула. Кесигизни кыолгъа жыйып, ырахатларыгъа керексиз.

СУУКЪЗЫ. Нерваларыгъыны сакълагъыз, ишигизде дуушлагъа кыатышмазгъа кюрешигиз. Кесигизни тыялмай эсегиз а, дарман хансладан чай ичип, шошланыргъа кюрешигиз.

ЧАБАКЪЛА. Хар зат кыолугъудан тюшюпню барады, акъылгызыны жыялмаймысыз? Баям, сиз асыры бек арыгъан болурсуз да, андан о алай. Солуу кюнде эрттегили шухларыгъыз бла тюбешигиз, хапарлашыгъыз.

Фестиваль

Долинскде «Шемякинли жаз башы» деген ат бла «Дружба» пансионатда кезиуло фестиваль болганды. Ол белгилли художник Михаил Шемякинни (Кардановну) чыгъармачылыгына жораланганды. Аны кыуанчлы халда ачылыуунда жаш фахмуланы профессор Наталья Гасташева, «Советская молодёжь» газетни баш редактору Мухамед Карданов, КЪМР-ни Художниклерини союзуну правленини председатели Геннадий Темирканов, Нальчикде художестволу школну директору Валерий Захов, халкъ жырланы айтычу Асият

Хунерликлерин кёргюзтюу

Хагажеева, искусстволаны 1-чи номерли шахар школуну устазы Елена Кошелева да алгышлаганды.

Фестивальны кыраганла сабийлени ата-аналарына да жюрек ыразылыкларын билдиргендиле. «Бу ишни алты жыл мындан алгъа кыарындашла Кардановла кыолгъа алгъан эдиле. Мен

а Шемякинни чыгъармасына эрттеден эс бурганым себепли аны бютун тирилтир муратда фестивалны кесим кырайма. Ол регионла аралы даражагъа айланганында да, махтанган этген сунмагъыз, юлюшом уллуду. Ахырында уа жырда, тепсеуде, журналистикада, башха чыгъармачылык иште да бек игилени айырып,

белгилейбиз. Саугъаларыбыз да багъалы болганларын чертирге тийишли кереме», - дегенди фестивалны продюсери эмда бу проектни культуурологу Разета Марышева.

Алтынчы регионла аралы фестивалгъа кыатышыргъа ыразылыкларын минг бла жарымдан артыкъ жаш бла кызы билдиргендиле. Ала республиканы культура эм искусство школларына жюрюгендиле, энчи эмда бийик билим берген окуу юйлени окуучуларыдыла.

Кеслери да Север Осетия-Алания, Чечен, Ингуш республикаладан, Дондагы Ростов, Пятигорск, Минеральные Воды шахарладан келгендиле. Тёрт кюнню ичинде жырларгъа, тесерге, суратда, пластилинден, агъачдан, ташдан, халыдан, тюрсюнлю кыумач журунладан, дагъыда алагъа ушаш затладан абериле ишлерге усталыкларын кёргюзгендиле.

Ахырында тюрлю-тюрлю номинациялада хорлагъанланы барына да кубокла, сертификатла, грамотала, дипломла да берилгендиле.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алганды.

Конкурс

Мокъаланы Фатима - Аграр университетни эм ариу студенткасы

Озган айны ахырында Къабарты-Малкъар кырал аграр университетде «Мисс Студентчество КБГАУ» деген конкурс этгенди. Аны ахыр кезиуоне он кызы кыатышханды.

Аланы суратларын, хунерликлерин эмда кеслерини юслеринден кысыха хапарларын вузну интернет-сайтында кёрюрге эм окургъа боллукъ эди. Анда дагъыда «Мисс зрительских симпатий» деген атха тийишлилени сайларгъа жарагъанды, деп билдиргендиле вузну пресс-службасындан.

Конкурсну ахыр кезиуоюю юйню актывый залында этгенди. Ары келгенлени хар жаны бла да тынгылы кыралгъан байрам программа сакълай эди. Проект кыаум кезиуледен кыралгъанды: дефиле-визитка, шёндюго тепсеуде жаны бла «Стиляги» деген конкурс, миллет тепсеуде эм башхала.

Къараучуланы кыуандырган номерледен сора жюри хорлагъанны эмда эки вице-мисснни атларын белгиле этгенди. Алай бла экинчи вице-мисс университетни экономика институтуну окуучусу Динара Апилова болганды. Биринчи вице-мисс атны уа «Товароведение и коммерция» факультетни студенткасы Анастасия Подлиновагъа бергендиле.

Биринчи жерни уа, «Мисс Студентчество КБГАУ» дегенден сора да, «Мисс зрительских симпатий» номинацияда да хорлагъан, «Агробизнес и землеустройство» факультетни 4-чю курсуну студенткасы Мокъаланы Фатима алганды.

Конкурска кыатышханлагъа «Советская молодёжь» газетни баш редактору Мухамед Карданов, «Подיום Нальчик» модель агентствону директору Бэла Бадова, КЪМР-ни сыйлы артисти Султан Хажироко, конкурсну партнёру «SWAG» тюкени башчысы Дарина Тарнова багъа бичгендиле.

Бизни корр.

Билдирюу

"Каббалкавтотранс - 1438" кырал унитар предприятиягъа ишчиле излендиле:

- муниципал маршруттагъа "Д" категориялары болган водителери;
- бийик билимлери эмда эм азы бла юч жыл стажлары болган тамата бухгалтер бла бухгалтер;
- кадрла жаны бла специалист.

Предприятие дагъыда Нальчикде 1-чи номерли автовокзалда арендагъа отоула береди.

Соруулары болганла **77-83-05** телефон номер бла сёлешсинле.

Театр

Сахнада - барыбыз да суйген чыгъарма

Къулийланы Къайсын атлы Малкъар кырал драма театр республикада жашаганланы В. Жеребцову «Тау артында тал жийяйды» деген пьесасына кёре салынган спектакльге чакырады.

Оюн **16 майда Къырал концерт залда** кёрюзюлюкдю (Шогенцуков атлы орам, 28). **19.00 сагъатда** башланарыкъды.

Соруулары болганла бу телефон номерлеге сёлешсинле: **8(8662) 44-22-10; 77-34-85; 8 938 691-25-39.**

Сюзуу

Жазыгъыз, сёлешигиз...

Хурметли предприниматель!

КЪМР-ни Жамаат палатасында кырал эмда муниципал кереклеге товарла алыуда, жумушла тамамлауда, ишле бардыруда бузукълукъла болдурмауну амаллары сюзюлюкдюле. Аны бла байламлы соруулары, оюмлары да болганла аланы юслеринден палатаны бу электрон почтасына **20 майгъа** дерри билдирирге боллукъдула: **orgkbr@mail.ru**

Жамаат палата, битеу жиберилген оюмлары, бу проблемадан кытулууну кёрюзюлген амалларын да эсге алып, КЪМР-ни власть органларына эсгертиле жарашдырыкъды.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЕГИЯ:

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редакторну орунбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
МОКЪАЛАНЫ Зукура (культура бёлюмню таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамаат-политика бёлюмню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кыруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.
Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КЪМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикте кёре **19.00** сагъатда кыол салынады. **20.00** сагъатда кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ
ЧЫГЪАРГАНЛА:

Холаланы Марзият - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары;
Бийчеккуланы Жаннета - (1.2.3.4-чю бетле), Гелаяны Валентина - (5,6,7,8 - чю бетле) - корректорла.

Тиражы **2050** экз. Заказ № **624**
Багъасы 10 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru